

Türkiye İnan Bağımlılık ve Kriz Yönetimi

Sayın Valim, çok değerli Müsteşarlarımız, Genel Müdürlerimiz, Büyükelçiler, İnan'dan teşrif eden birbirinden kıymetli delegasyon, çok değerli medya mensubu arkadaşlar, hanımefendiler, beyefendiler; Türkiye - İnan Forumu'nun üçüncüsünde bir araya geldiğimiz için çok mutluyum.

Öncelikle herkese bu buluşma için şükranlarımı arz ediyorum. Kula teşekkür etmeyen, Allah'a da şükretmezmiş. O yüzden sözlerime teşekkürlerle başlamak istiyorum. Bu Forum normal periyoda göre 2016 yılının sonunda yapılacaktı. Fakat bazı teknik problemlerden dolayı bu zamana kaldı. İnşallah 2017 yılı bitmeden sıradaki Forum'u İnan'da güçlü bir şekilde yapacağımızı ümit ediyorum.

Bir önceki dönem Van Valisi Sayın Aydın Nezih Doğan ve DAKA Genel Sekreteri Dr. Emin Yaşar Demirci Bey ile bu süreci başlatmıştık. Sonra Sayın Valimiz de bu konuyu çok ciddi bir şekilde sahiplendi ve bugüne kadar getirdik. Bugün de yine DAKA'nın Genel Sekreter Vekili Halil İbrahim Bey kardeşimiz başta olmak üzere bütün Van'a, Kalkınma Ajansı'nın çok değerli mensuplarına ve sürece destek veren Dışişleri Bakanlığımıza, ilgili Bakanlıklarımıza, sivil ve resmî otoritelere, İnanlı dostlara, İnan Dışişleri Bakanlığı'na ve bizzat bu Forum'un organizasyonu ile ilgilenen İnan Dışişleri Bakan Yardımcısı kıymetli dostum Dr. Sajjadpour Beyefendi'ye içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Simultanenin verimli olması için mümkün olduğunca yavaş konuşacağım ve aynı zamanda da sıradaki açılış konuşmalarına örnek olmak açısından da mümkün olduğunca kısa tutacağım. Önce büyük fotoğrafla başlayalım, sonra Türkiye - İnan İlişkileri ile sözlerimi bitireyim. Dünyadaki temel trendlere bakıldığında "mikro-milliyetçilik", "entegrasyon", "öngörülemezlik" üzerinden gelişen küresel rekabette güvenliğin ve devletin yeni doğasını belirleyen meydan okumaların, kaynak ve paylaşım krizi, "üretim-tüketim-büyüme" formülünün sürdürülemezliği, Çin kaldıracı ile orta sınıfın tasfiyesi, enerji, su ve gıda güvensizliği, hayatın her alanında dördüncü boyuta geçiş, iş gücünde insan kaynağının tasfiyesi, değişen devlet doğası ve beklenti yönetimi temelinde sert güçten yumuşak güce geçiş olduğu temel referanslar olarak şekillenmektedir.

Şüphesiz Türkiye ve İnan; hem kendi iç alanları hem de arkaplan/hinterlandları ve yumuşak güç kapasiteleri ile Bölge'deki en büyük iki ülkedir. Forum'un bu anlamda bu kapasitenin gelişmesine stratejik katkı yapmasını ümit ediyorum. Bu yeni küresel ve bölgesel trendler temelinde geliştirilecek "Türkiye - İnan stratejik işbirliği"; din, dil, tarih ve coğrafya söylemlerini karşılıklı bağımlılığa taşıyan bir model ihtiyacını karşılamada örnek teşkil edecektir. Siyasi iradenin içini dolduracak bir yol haritası ve envanter tanımlanmasına olan ihtiyaç, ivedi ve elzemdir. Bu süreçte iki ülke otoriteleri arasında siyasi hedefler ve işbirliği konusunda hiçbir eksiklik olmamakla birlikte, sürecin içinin doldurulması ve konjonktürel krizlerden etkilenilmemesi için bu ve benzeri çalışmalara ve farklı aktörlerin güçlü inisiyatiflerine ihtiyacımız var.

Bölgemizde Arap Baharı ile başlayan türbülânsta ilan edilmemiş bir Sykes-Picot süreci derinleşerek devam etmektedir. Bölge ülkeleri arasındaki suni ve temelsiz rekabet bu bunalımı derinleştirmekte, 20. yüzyılın başındakine benzer sonuçların yaşanma ihtimalini her geçen gün kuvvetlendirmektedir. Karşılıklı bağımlılığı derinleştiren ve ulusal önceliklere empati yapan bir politika için Türkiye ve İran var olan sinerjiyi Bölge'ye çok taraflı olarak taşımalı ve daha fazla inisiyatif almalıdır.

İhtiyaç, medeniyetin üstadıdır. Bu prensipten yola çıktığımızda liyakat ve eleştirel düşünceyi yücelten bir perspektifle karşılıklı bağımlılığı inşa edebileceğimiz ortadadır. Bugün bu forumun da ana teması olan "30-50 Milyar Dolar Ticaret Hacmi için Fırsatlar" başlığında da vurgulandığı gibi; Türkiye ve İran arasındaki ticaret hacmi 50 milyar dolara ulaştığında hem olası siyasi krizlerin minimuma ineceğini hem de karşılıklı oluşturulan bu bağımlılığın Bölge için çok büyük bir sinerji kaynağı olacağını da görmemiz gerekiyor. İhtiyaçlarımızı başkalarından karşılamaya devam ettiğimiz müddetçe konuşmaya ve konjonktürel krizlerle yüzleşmeye devam edeceğiz.

Türkiye - İran ilişkilerinin önümüzdeki dönemdeki zihinsel eşik, uzun yıllardır tekrarladığımız gibi tarihsel doğasına da uygun olarak yüksek rekabet yüksek işbirliğidir. Sadece rekabetten bahsetmek yıkıcı sonuçlara, sadece işbirliğinden bahsetmek de bizi gerçekçi olmayan romantik sonuçlara götürür. Birbirini yücelten, hayırda yarışan, yapıcı yüksek bir rekabet ile aynı zamanda ortak alanlarda güçlü bir işbirliğine olan ihtiyacımız önümüzde durmaktadır. Bu anlamda dünyanın ve Bölge'nin taşıdığı şartlar göz önüne alındığında zamanı çok daha verimli kullanmamız gerektiği ve önümüzdeki birkaç yıl içerisinde karşılıklı bağımlılığın derinleştirilmesi konusunu ivedilikle çözmemiz gerektiği ortadadır. Çünkü İran ve Türkiye ilişkileri birbirini tamamlayan özelliklere sahiptir.

Ayrıca Van'ın İran sınırına 310 kilometre yakınlıkta olması oynayabileceği bölgesel rolü bu forumla beraber teyit etmektedir. Önümüzdeki zihinsel eşik; karşılıklı bağımlılığı derinleştiren "yüksek rekabet ve yüksek işbirliği" perspektifidir. Bir de dönem dönem iki ülke arasında yaşanan söylem bazındaki teknik krizlerin diğer alanlara yansıtılmadan yönetilmesi ve bu alanlardaki inisiyatifleri aksatmamak gerekir. İnanıyorum ki reel politik ve sağduyu bunu gerektirir. Bir düşünce kuruluşu temsilcisi olarak bunu bütün otoritelerin yüksek bilgilerine sunmayı bir vazife olarak kabul ediyorum. Bu çerçevede içerisinde 3. Türkiye - İran Forumu'nun daha önceki deklarasyonları teyit eden ama somut mesafelerle hem bölgesel hem ulusal olarak bu etkileşimle bu "işbirliği ağı" ile daha da kurumsallaşmasını diliyorum. Şu ana kadar sürece destek veren bütün kurumlara teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

(3. Türkiye - İran Forumu | TASAM Başkanı Süleyman Şensoy'un Açılış Konuşması | 25.04.2017, Van)